

༡༡། ། “མཚན་བྱེད་གསུམ་” གྱི་དགོངས་
བ་གལ་ཆེན་གྱི་རིགས་བའི་གཞུང་ལུགས་
ཞིབ་འཇུག་གོས་མོལ་ཚུགས་འདྲའི་ཐོག་
གནང་བའི་གསུང་བཤད།

(2003ལོའི་ཟླ་7ཆེས་1ཉིན།)

འུའུ་ཅིན་གཞོ་ཡིས།

ཡི་ཤོད་ཀྱི་པར་།

༡༡། ། “མཚོན་བྱེད་གསུམ་” གྱི་དགོངས་
བ་གལ་ཆེན་གྱི་རིགས་བའི་གཞུང་ལུགས་
ཞིབ་འཇུག་གྲོས་ཚོལ་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་
གནང་བའི་གསུང་བཤད།

(2003ལོའི་ཟླ་7ཆེས་1ཉིན།)

བྱུ་ཅིན་ཐའོ་ཡིས།

མི་རིགས་དཔེ་ལྷན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

在“三个代表”重要思想理论研讨会上的讲话：二〇〇三年七月一日/胡锦涛著. —北京：民族出版社，2003.7

ISBN 7-105-05635-5

I. 在… II. 胡… III. ①胡锦涛—著作—学习参考资料—藏语②“三个代表”思想—学习参考资料—藏语 IV. ①D2-0②D261

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2003)第 055203 号

在“三个代表”重要思想 理论研讨会上的讲话

(2003 年 7 月 1 日)

胡 锦 涛

(藏文)

中国民族语文翻译中心译

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

中国民族语文翻译中心微机照排

迪鑫印刷厂印刷

各地新华书店经销

2003 年 7 月第 1 版 2003 年 7 月北京第 1 次印刷

开本：850 毫米×1168 毫米 1/32 印张：1.5

印数：00—2000 册 定价：3.00 元

本书根据人民出版社 2003 年 7 月第 1 版北京第 1 次印刷版本
翻译出版。

དེ་ལ་འདི་ནི་མི་དམངས་དཔེ་ཞུན་ཁང་གི་2003ལོའི་ཟླ་7པའི་པར་གཞི་དང་པོའི་
པེ་ཅིན་གྱི་པར་ཐང་ས་དང་པོ་གཞིར་བབྱུང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷུ་ལ་ཞུན་པ་འོ།

༩༩། “མཆོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དཔྱད་ས་པ་གལ་ཆེན་
ཀྱི་རྟེན་ས་པ་འི་གཞུང་འབྲེལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོས་མོལ་
ཆོག་ས་འདྲའི་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད།

*

བྱང་ལོ་འི་མི་རིགས་ཡིག་རྒྱུར་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷུ་ལ་
མི་རིགས་དཔེ་ཞུན་ཁང་ནས་དཔེ་ཞུན་དང་འགྲེམས་སྟེན་བྱས་པ།
ས་གནས་ཁག་གི་ཞིན་རྩ་དཔེ་ཆོར་ཁང་ནས་འཛོར་བ།
བྱང་ལོ་འི་མི་རིགས་ཡིག་རྒྱུར་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷུ་ལ་པར་བསྐྲུགས།
དེ་ཞིན་པར་ཁང་གིས་པར་བཏབ།

2003ལོའི་ཟླ་7པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྲུགས།

2003ལོའི་ཟླ་7པར་པེ་ཅིན་དུ་པར་ཐང་ས་དང་པོ་བཅུབ།

དེ་བ་མེད་རྒྱུ་3.00

རྒྱ་དེ་ཡིན། ཚང་མས་ཚོགས་འདུའི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་
 ཏི་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱ་གཞག་གོང་དུ་སྒྲིལ་བའི་སྤང་བྱ་གསར་པ་དང་བྱང་
 འབྲེལ་དམ་པོ་བྱ་རྒྱ་དང་། ལས་བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་དངོས་
 དང་ལས་དོན་དངོས་དང་བྱང་འབྲེལ་དམ་པོ་བྱས་ནས་ཉམས་སྦྱང་སྦྱགས་་་་
 བཟོ་མས་དང་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་རེས་བྱས་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་གྲོས་མོལ་ཚོགས་འདུ་
 འདི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆད་མཐོ་རུ་གཏོང་བ་དང་། བསམ་སྒྲོ་གཅིག་གྱུར་ཡོང་
 བ། སྒྲོ་བ་སྤྱང་ལ་སྒྲུལ་སྒྲིལ་གཏོང་བ། ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་གཏིང་ཟབ་ཏུ་
 བཟུང་བ་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་འཚོག་རྒྱུའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།

“མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་སྒྲོ་བ་སྤྱང་དང་ལག་ལེན་
 མཐར་ཕྱིན་བཟུང་བའི་མཐོ་རྒྱ་བས་གསར་པ་འཕྱར་བ་བྱ་རྒྱ་དེ་ནི་ཚོགས་ཆེན་
 བཅུ་དྲུག་པ་ནས་བཏོན་པའི་འཐབ་རྩས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ཡིན་ལ། ཉེ་ལམ་
 འོ་ཤས་རིང་ཏང་ཡོངས་དང་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱིས་“མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་
 པ་གལ་ཆེན་སྒྲོ་བ་སྤྱང་དང་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་བཟུང་བའི་བྱེད་སྒྲུ་མཐུད་དེ་
 གཏིང་ཟབ་ཏུ་སྒྲིལ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། 2000ལོའི་ཟླ་བ་2པར་སྒོ་མཐུན་ཅང་
 ཅོ་ཟིན་གྱིས་“མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་སྤང་བྱ་གསལ་པོར་བཏོན་གནང་བ་རེད།
 ཏུས་དེ་ནས་བརྒྱུད་སྒྲོ་བ་སྤྱང་དང་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་བཟུང་བའི་བྱེད་སྒྲུ་སྦྱོའི་
 ཆ་ནས་ཏུས་རིམ་གསུམ་བརྒྱད་པ་ཉི། ཏུས་རིམ་དང་པོ་ནི་2000ལོའི་ཟླ་བ་
 2པ་ནས་2001ལོའི་ཟླ་བ་6པའི་བར་ཡིན་ཞིང་། ཏང་གི་ནང་དང་རྒྱལ་ཁབ་
 རྒྱ་ནང་དུ་“མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་སྤང་བྱ་བཏོན་པ་ལས་ཚུར་སྤང་ལན་ཆ་
 རྒྱགས་ཆེན་ཐུང་ནས་ཏང་ཡོངས་དང་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྒྲོ་སེམས་རབ་ཏུ་འཁོལ་
 བའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་བ་སྤྱང་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྒྲོ་སྒྲིལ་ཏི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་
 འདིར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆད་ཟམ་མ་ཆད་པར་གཏིང་ཟབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེད།
 ཏུས་རིམ་གཉིས་པ་ནི་2001ལོའི་ཟླ་བ་7པ་ནས་2002ལོའི་ཟླ་བ་11པའི་བར་
 ཡིན་ཞིང་། ཏང་དབུ་བརྟེས་ནས་ལོ་ངོ་80འཁོར་བར་ཉིན་འབྲེལ་ཁྱུ་བའི་

ཆོགས་ཆེན་ཐོག་སྒོ་མཐུན་ཅང་ཙེ་མེན་གྱིས་ཏང་གྲུང་དབྱེད་གི་ཆབ་གནང་ནས་
 གསུང་བཤད་གལ་ཆེན་མཛད་དེ་“མཆོན་བྱེད་གསུམ་”གྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་
 གྱི་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་གོ་དོན་དང་གཞི་ཚའི་ནང་དོན་རྒྱད་རིམ་ལྟར་པའི་
 རྣམས་རྒྱས་བཤད་གནང་ཞིང་། ཏང་ཡོངས་དང་རྒྱལ་ཡོངས་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་
 གཏིང་ཟབ་དང་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་བཟུང་བས་བཟུང་བཅས་སྣ་འབྲེད་དང་
 དེང་རབས་ཅན་དུ་འཕྱར་བའི་འཛུགས་སྐྱོན་ལ་སྤྱལ་སྤེལ་བྱས་ལྟར་ཐེབས་པ་
 རེད། ཏུས་རིམ་གསུམ་པ་ནི་ཆོགས་ཆེན་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཡིན་
 ཞིང་། ཆོགས་ཆེན་བཅུ་དྲུག་པས་“མཆོན་བྱེད་གསུམ་”གྱི་དགོངས་པ་གལ་
 ཆེན་འདི་ཉིད་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་དང་། མའོ་ཙེ་ཏུང་གི་དགོངས་
 པ། ཏིང་ཞའོ་ཕུན་གྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་བཅས་དང་མཉམ་དུ་ཏང་
 གིས་ངེས་པར་དུ་ཡུན་རིང་མཐའ་འཁྱོངས་བྱ་དགོས་པའི་སློབ་སྦྱོན་བསམ་སྒྲུབ་
 གཏན་འཁེལ་གནང་བ་དང་། སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་བཟུང་
 རྒྱུ་ལྡན་པའི་སྐབས་ཀྱི་དང་ལས་ཀའི་བཀོད་སྒྲིག་བཏོན་པ་རེད། ཆོགས་ཆེན་
 བཅུ་དྲུག་པ་འཆོགས་པ་ནས་བཟུང་ས་ཁུལ་ཁག་དང་སྡེ་ཁག་སོ་སོས་བརྗོད་བྱ་
 གཙོ་བོར་དམིགས་ནས་དེའི་མིང་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དང་དོན་ཐོག་དུ་འཁྱོལ་བ་
 དམ་འཛིན་ལུགས་ཆེན་བྱས་པས་ཆོགས་ཆེན་བཅུ་དྲུག་པའི་དགོངས་དོན་སློབ་
 སྦྱོང་དང་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་བཟུང་བའི་ཆ་རྒྱུལ་འཕྱར་ཞིང་། “མཆོན་
 བྱེད་གསུམ་”གྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་
 བཟུང་བར་བྱལ་འབྲས་གསར་པ་མངོན་གསལ་ཐོབ་པ་རེད། ད་ལྟ་དགོངས་
 པ་གལ་ཆེན་འདི་མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་ཁྲར་ལས་གཏིང་ཟབ་དུ་ཟུག་ཅིང་།
 རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་དུ་འཕྱར་བའི་འཛུགས་སྐྱོན་
 དང་ཏང་ལེགས་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་སློབ་སྦྱོན་དང་སྤྱལ་འདེད་གཏིང་བའི་བྱས་པ་
 ལུགས་ཆེན་ཐོན་པ་རེད།

“མཆོན་བྱེད་གསུམ་”གྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་ལས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆེས་ཆུ་ཆེ་

བའི་མི་དམངས་ཐུན་མིང་གི་འདོད་སྡོད་མཆོན་པ་དང་། དེར་དུས་འཛམ་གླིང་
 དང་ཡུང་གོ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་དུས་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོལ་མཆོན་པས། དེ་ནི་
 དུས་རབས་གསར་པ་དང་དུས་རིམ་གསར་པར་ཉར་ཡོངས་དང་རྒྱལ་ཡོངས་མི་
 དམངས་ཀྱིས་ལུ་མཐུད་དེ་མཐུན་སྒྲིལ་འབད་འཐབ་བྱ་རྒྱུ་ལྟེ་ཐུན་མིང་གི་བསམ་
 སྡོམ་མང་གཞི་ཡོན། སྡོ་ཀྱན་ནས་འཕྱོར་པ་འབྲིང་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཛུགས་
 ཐུན་བྱ་རྒྱུ་ལྟེ་བཞིན་ཉམས་ཆེ་བའི་དམིགས་ཤུལ་མངོན་འཁུར་བྱ་དགོས་ན།
 “མཆོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་སྒྲོབ་སྒྲུང་དང་ལག་ལེན་མཐར་
 ཐུན་བཟུང་བ་དེ་ངེས་པར་དུ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་གཏིང་ཟབ་དུ་སྒྲེལ་དགོས།
 འདི་ནི་ཉར་ཡུང་དབྱང་གིས་ཉར་ཡོངས་སུ་“མཆོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་
 གལ་ཆེན་སྒྲོབ་སྒྲུང་དང་ལག་ལེན་མཐར་ཐུན་བཟུང་བའི་མཐོ་རྒྱལ་གསར་པ་
 འཐུར་བར་བྱ་དགོས་ཞེས་བརྟན་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་སྤྱིར་གལ་ཆེན་དང་ལོ་
 རྒྱས་ཀྱི་དོན་སྤྱིར་གཏིང་ཟབ་པ་ཡིན། ར་ཆོས་སྒྲོབ་སྒྲུང་དང་ལག་ལེན་མཐར་
 ཐུན་བཟུང་བའི་མཐོ་རྒྱལ་གསར་པ་འཐུར་བར་བྱེད་པར་བརྟེན་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་
 ཉར་ཡོན་དང་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་“མཆོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་
 ཆེན་བརྟན་གནང་བའི་དུས་རབས་ཀྱི་འཐུང་རྒྱུན་དེད་ཁྲུངས་དང་། ལག་
 ལེན་གྱི་མང་གཞི། ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་གོ་དོན། དགོངས་དོན་གྱི་རོ་
 གོ། ལོ་རྒྱས་ཀྱི་གོ་གནས་བཅས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་མཐོ་ཆད་གསར་པ་
 ཞིག་དུ་སྒྲིབས་པ་ཉན་ཏིག་བྱ་དགོས་པ་དང་། “མཆོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་
 དགོངས་པ་གལ་ཆེན་ལག་ལེན་མཐར་ཐུན་ནན་ཉན་བཟུང་བའི་ཙ་བའི་སྒྲུབ་བྱ་
 དང་། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་“མཆོན་བྱེད་གསུམ་”སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཐད་ཀྱུ་བ་འབྲས་གསར་པ་ཐོབ་པ་བྱ་དགོས་ཤིང་། བསམ་སྒྲོ་བཅིངས་འཁྲོལ་
 དང་། དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ། དུས་བརྒྱན་མདུན་སྒྲིད། སྒོ་གཅིག་
 སེམས་གཅིག་བཅས་ཀྱི་སྡོ་ཀྱན་ནས་འཕྱོར་འབྲིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་འཛུགས་ཐུན་
 བྱེད་པ་དང་། ཡུང་གོའི་ཁྲད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་བྱ་གནག་གི་

ནམ་པ་གསར་པ་གཏོང་ཆེད་འབད་འཐབ་བྱེད་བྱུང་པར་བྱ་དགོས།

གཤམ་ལ་ང་རང་གིས་རོས་འཛིན་བྱེད་ཚུལ་དང་བྱུང་འབྱེལ་བྱས་ནས་གནད་དོན་བཞི་བཤད་དེ་ལྷན་རྒྱས་དང་མཉམ་དུ་ཞིབ་འཇུག་དང་གྲོས་མོལ་བྱེད་སྟམ་པ་ལྟེ།

གཅིག “མཚན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་ནི་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་དང་། མའོ་ཙེ་རྒྱུ་གི་དགོངས་པ། ཉེར་ཞུའོ་ཕིན་གྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་བཅས་དང་གཅིག་རྒྱུན་གཅིག་འཛིན་དང་དྲུས་བརྒྱན་མདུན་རྒྱུད་ཀྱི་ཆུན་རིག་དང་མཐུན་པའི་མ་ལག་ཡིན་ལ། མར་ཁེ་སི་ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱང་གོང་གོང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཀྱང་འབྲས་གསར་པ་འདྲེན་ཡིན།

དུས་རབས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལག་ལེན་གྱི་སྒྲུབ་བྱ་མཚན་པའི་ཆུན་རིག་དང་མཐུན་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་ལག་ལེན་ལ་སློབ་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་མཐའ་འཁྲུངས་བྱེད་པ་མ་ཟད། ལག་ལེན་ལས་ཐོབ་པའི་ཉམས་སྦྱང་གསར་པར་གཞིགས་ནས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གསར་གཏོང་བྱེད་པར་སྐུལ་ཤིལ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི་མར་ཁེ་སི་ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཉིད་ཉར་གིས་སྟོན་སྟོན་གྱི་རང་བཞིན་མཐའ་འཁྲུངས་དང་། བྱ་གཞག་གོང་དུ་ཤིལ་བར་སྐུལ་ཤིལ་ཟམ་མ་ཆད་པར་གཏོང་བའི་རྩ་བའི་འགན་ལེན་ཡིན། ང་ཚོའི་ཉར་གིས་རང་ཉིད་དཔུ་བརྟེས་པ་ནས་བརྒྱུད་མར་ཁེ་སི་ལེ་རིང་ལུགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་སྟོན་བསམ་སྟོར་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་མ་ཟད། ལུན་རིང་འབད་འཐབ་བྱེད་རིང་མར་ཁེ་སི་ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་རྩ་བའི་རིགས་པ་དང་ཀྱང་གོའི་དོན་དངོས་བྱུང་འབྱེལ་བྱ་རྒྱུ་མཐའ་འཁྲུངས་ཀྱང་བྱས་པས། མའོ་ཙེ་རྒྱུ་གི་དགོངས་པ་དང་། ཉེར་ཞུའོ་ཕིན་གྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས། “མཚན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་བཅས་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཀྱང་འབྲས་ཐོབ་པ་རེད།

ཕྱལ་ས་བཅུ་གསུམ་པའི་ཀྱང་ལུ་ཆང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་བཞི་པ་

འཆོགས་ཚུན་སྒོ་མཐུན་ཅང་ཙེ་ཟིན་གྱིས་འཐུས་ཚབ་གཙོ་བོ་གནང་བའི་དེང་
 རབས་ཀྱི་ཡུང་གོའི་ཡུང་བྱན་ཏང་མིས་ཏིང་ཞའོ་མེན་གྱི་རིགས་པའི་གཞུང་
 ལུགས་ཀྱི་དར་ཆ་སྒྲབས་པོ་ཆེ་མཐོན་པོར་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་རབས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་
 གནད་ལ་འཁེལ་བ་ཁོར་དུ་རྒྱུད་པར་བྱས་པ་དང་ང་ཆོའི་ཏང་གནས་བཞིན་པའི་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཚུགས་ལ་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པར་ཆོད་དཔག་བྱས་ནས་ཡུང་
 གོའི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་པའི་བརྗོད་
 རྟོན་གཙོ་བོ་འདིར་དམིགས་ཏེ་ཏང་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲོས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་དང་མར་
 ཁེ་སའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིར་སྟོབས་ཆེན་པོར་བརྟེན་
 བྱས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གསར་གཏོད་བྱས་མཐར་འཇུག་བཞིན་དུ་“མཆོན་
 བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་འདི་བཞིན་རྒྱུད་རིམ་ལྡན་ཞིང་ཆོན་རིག་
 དང་མཐུན་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ཡུང་བ་རེད། ཆོན་རིག་དང་
 མཐུན་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདིར་ཡུང་གོའི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་
 ཆོགས་རིང་ལུགས་འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ལམ་སྟོགས་དང་།
 འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བུ། འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་རིམ། གོང་སྐྱེལ་གྱི་འཐབ་རྩམ།
 རྩ་བའི་ལས་འགན། གོང་སྐྱེལ་གྱི་རྒྱལ་ལྷན་ལྷན་པའི་སྐྱོབ་སྐྱོང་གྱི་འཐབ་རྩམ།
 རྩལ་སྤྱོད་ཐད་འཇོན་པའི་འཐབ་རྩམ། འཕོ་ཁྱིད་ཀྱི་སྐྱོབ་སྐྱོང་གྱི་འཐབ་རྩམ།
 དམིགས་འབེན་སྟོན་གནད་དོན་གལ་ཆེན་སྟོན་གསུང་འབྲས་གཡུར་བ་
 ཐོབ་པ་དང་། རྒྱུང་འབྲེལ་དམ་ཆོགས་དང་ཕན་ཚུན་བྱེད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་
 གསར་པ་དང་ཉལ་ཚུལ་གསར་པ། ཆོད་གཏམ་གསར་པ་བཅས་རབ་དང་རིམ་
 པའི་སྟོན་ནས་ཅི་ཞིག་ལ་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་བཟུང་བ་དང་། རི་རྩུར་བྱས་
 བྱས་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་གོས་པའི་གནད་དོན་དག་ལ་ལན་
 རེ་གསལ་དུ་བཏབ་པ་དང་། གསར་སྐྱུན་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་སྟོན་ནས་ཏང་
 གང་འདྲ་ཞིག་འཇུགས་སྤྱོད་བྱ་དགོས་པ་དང་རི་རྩུར་བྱས་ནས་ཏང་འཇུགས་
 སྤྱོད་བྱ་དགོས་པའི་གནད་དོན་དག་ལ་ལན་བཏབ་ཡོད། ཏང་ཡུང་དབྱང་གི་

ཡིད་མཐུན་བྱུང་ནས་དཔར་འབྲེལ་བྱས་པའི་《“མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་……
དགོངས་པ་གལ་ཆེན་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་ཙུང་གནད་》ནང་རྒྱུད་རིམ་ལྟར་པའི་སྒྲིབ་
ནས་བརྒྱུད་བཅས་དང་འཕེལ་རྒྱས་བརྟན་ཉིད་གསུམ་དང་། བར་སྤྱིད་སྤྱི་
འཕེལ་རྒྱལ་སྤྱང་གསུམ། ཉར་སྦྱོང་རྒྱལ་སྦྱོང་དམག་སྦྱོང་གསུམ་བཅས་ཀྱི་
ཐད་“མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་ལ་ཐོབ་པའི་རིགས་པའི་
གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐུབ་འབྲས་རགས་བསུས་བྱས་ཡོད། “མཚོན་བྱེད་གསུམ་”
ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་ཉར་གིས་ཡུང་ཁུན་ཉར་གི་སྤྱིད་འཛིན་
ཆོས་ཉིད་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཕྱུགས་རྒྱན་བྱེད་པའི་ཆོས་ཉིད།
མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཉིད་བཅས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱ་
རྒྱུ་དེ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཐོ་ཆད་གསར་པར་སླེབས་པ་དང་། མར་
ཁེ་སའི་རིང་ལུགས་ཐོང་ཏུ་སླེལ་བའི་བསམ་སྤྱོད་གསར་པ་གཏོད་པ་གསལ་
པོར་མཚོན་ཡོད།

“མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་ཐུབ་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་
ཉར་འདི་ཉིད་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རང་རྒྱུས་རང་བཞིན་དང་ལག་
ལེན་ཀྱི་རང་འབྲལ་རང་བཞིན་ཐད་མཐོ་ཆད་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་སླེབས་པ་ར་
འཕྲོད་བྱུང་བ་མ་ཟད། དེ་ནི་མར་ཁེ་སའི་རིང་ལུགས་དང་ཆོན་རིག་སྤྱི་ཚོགས་
རིང་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཀྱང་དོན་ཉིད་གལ་འགངས་ཆེན་
པོ་ལྟར་པ་ཞིག་རེད། “མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་གྱིས་དུས་
རབས་གསར་པའི་ཆ་རྒྱུན་དང་ཟུང་འབྲེལ་དཔལ་ཐབ་བྱས་པ་དང་། གསོན་
ཉམས་ལྟན་ཞིང་ངོས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་ནས་མར་ཁེ་སའི་རིང་ལུགས་མཐའ་
འཁྱེངས་དང་གོང་འཕེལ་བཟང་ཉེ་མར་ཁེ་སའི་རིང་ལུགས་ལ་སླེབས་ལུགས་
གསར་པ་དངོས་ཀྱིས་སྤྱུག་པར་བྱས་ཐོག མར་ཁེ་སའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་
རྩའི་རྩ་བའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལྟར་བཞིན་ང་ཚོས་མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་
རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཉིད་ངོས་འཛིན་དང་བཅད་སྦྱོད་ཡང་དག་པར་བྱེད་པའི་

བསམ་སྒྲིལ་མཚོན་ཆ་ལྟར་ཅན་ཡིན་པ་སྤྲད་ཡང་རྒྱུད་ཁྱད་ས་ལྟན་བྱས་བྱུང་
ཡོད། “མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་ནི་མར་ཁེ་སེའི་རིང་
ལྷགས་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པའི་མིག་དཔེ་རེད་ལ། མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལྷགས་
གོང་དུ་སྒེལ་བའི་མིག་དཔེ་འདྲ་རེད།

དང་པོ། “མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་གྱིས་མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལྷགས་ཀྱི་
འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དང་བརྟག་ཐབས་སྒྲུབ་པ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་པ་དང་། གསར་སྒྱུན་གྱི་རང་
བཞིན་ལྟན་པའི་སྒྲིལ་སྤྱོད་དག་མེད་སྒྱུད་དེ་དེ་དེ་དུས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་དང་ལྷང་གོང་གནས་ཚུལ་དེས་
ལ་དེ་བྱེད་ཀྱི་བྱས་ནས་དུས་རབས་གསར་པའི་ཆ་སྒྲིལ་འགྲུབ་ཆེས་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་སྒྲིལ་གཙོ་བོ་རིང་
ལྷགས་དང་མོ་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་སྒྲིལ་གཙོ་བོ་རིང་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱི་ཚོགས་འབྲེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཆེས་
ཉིད་རྒྱུ་འཛིན་དང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་རྒྱུལ་གྱི་སྒྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་བྱུག་ཞལ་
ལ་སྒྲུལ་འདེད་ལྷུང་ལས་ལེགས་པར་གཏོར་བར་རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་སྒྲིག་ནས་རགས་བསྐྱུས་
གསར་བ་བྱས་ཡོད། ཚད་ལྡན་བཟུང་གི་དཔེ་སྒྲིལ་གཙོ་བོ་རིང་ལྷགས་དང་མོ་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་སྒྲིལ་
གཙོ་བོ་རིང་ལྷགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དང་བརྟག་ཐབས་སྒྲུབ་པ་ནི་མར་ཁེ་སེའི་
རིང་ལྷགས་ཀྱི་ཆེས་ཚ་བར་རྒྱུར་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆས་རེད།
མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལྷགས་ཀྱིས་སྒྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔེ་སྒྲིལ་གཙོ་བོ་ཆོན་སྒྱེད་སྒྱི་དང་ཁྱད་པར་
དུ་ཆོན་སྒྱེད་ཀྱི་རྒྱས་ལྷགས་དང་ཆོན་སྒྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་བར་གྱི་འགལ་བ་འབྱུང་
ལྷགས་སྒྲིག་ནས་འཇིག་རྟེན་ལ་འབྲེལ་བ་དང་རྒྱག་རྒྱ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ་
ཆོན་སྒྱེད་རྒྱས་ལྷགས་དེ་སྒྱི་ཚོགས་མདུན་དུ་རྒྱུད་པར་སྒྲུལ་འདེད་གཏོར་བའི་
འཇུག་ཆ་དོད་ཤས་དང་ཆེས་གསར་བརྗེ་ཅན་གྱི་རྟོགས་ལྷགས་སྒྲུབ་ཆེས་ནས་
ཆོན་སྒྱེད་རྒྱས་ལྷགས་ཀྱི་སྒྱི་བརྗེས་ལས་སྒྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཡོད་
མིན་ཐག་ཆོད་སྒྲུབ་པའི་རོམ་འཇིན་བྱས་ཡོད། སྒྲིག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་
གྱུར་གོང་སྒྲིལ་ཆོན་སྒྱེད་ཆོན་སྒྱེད་རྒྱས་ལྷགས་གོང་དུ་སྒེལ་བའི་བྱང་བྱ་མཚོན་པར་
བྱེད་པ་དེ་ནི་ཆོན་སྒྱེད་རྒྱས་ལྷགས་དང་ཆོན་སྒྱེད་འབྲེལ་བའི་བར་དང་དཔལ་
འཁྱོར་གྱི་མར་གཞི་དང་ཉེད་གི་བཞོད་པའི་བར་ཚད་ལྡན་བཟུང་གི་འབྲེལ་བའི་སྒྲིལ་གྱི་

མར་ཁེ་སིའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ཅའི་ཅ་བའི་རིགས་པ་འདི་བེད་སྤྱོད་དང་རྒྱས་
 བཤད་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 རིག་གནས་མདུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཁ་སྤྱོད་མཆོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དངོས་པའི་
 འཆོ་བ་དང་བསམ་པའི་འཆོ་བའི་བར་དང་། སྤྱི་ཆོགས་གནས་པ་དང་སྤྱི་
 ཆོགས་འདུ་ཤེས་བར་བྱི་ཆོད་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐྱར་གྱི་མར་ཁེ་སིའི་རིང་ལུགས་
 ཀྱི་གཞི་ཅའི་ཅ་བའི་རིགས་པ་འདི་བེད་སྤྱོད་དང་རྒྱས་བཤད་བྱས་པ་ཡིན་པ།
 ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་དམངས་ཀྱི་ཅ་བའི་ཁེ་
 སན་མཆོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མི་དམངས་མང་ཆོགས་ནི་ལོ་རྒྱུས་མདུན་ཏུ་སྤྱོད་
 པར་སྤྱལ་འདེད་གཏོང་བའི་སྤྱལ་ལུགས་ཡིན་པའི་སྐྱར་གྱི་མར་ཁེ་སིའི་རིང་
 ལུགས་ཀྱི་གཞི་ཅའི་ཅ་བའི་རིགས་པ་འདི་བེད་སྤྱོད་དང་རྒྱས་བཤད་བྱས་པ་ཡིན།
 “མཆོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གཤམ་ཆེན་ལ་གཞི་ཅའི་གནད་མངའ་བའི་
 སྐྱར་མར་ཁེ་སིའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཙམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་
 གསུངས་ཐུང་མོད། འོན་ཏེ་སྤྱོད་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་སྤྱོད་ལུས་ལུགས་དང་སྤྱོད་
 སྒྲིབ་ཀྱི་རིག་གནས་གོང་ཏུ་སྤྱེལ་རྒྱ་དང་། ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་དམངས་ཀྱི་ཅ་
 བའི་ཁེ་སན་མཆོན་འཐུར་བྱ་རྒྱ་འདི་ཉར་གྱི་སྤྱོད་སྒྲིབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐའ་
 འཁྱོངས་བྱ་རྒྱ་དང་བྱང་འབྲེལ་བྱས་ནས་ཉར་གྱི་དོ་སྤྱོད་དང་དམིགས་འབེན་གྱི་
 མཐོ་ཆད་ཏུ་སྤྱེབས་པར་བྱེད་དང་། ཉར་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་བསམ་སྤྱོད་མཐོ་ཆད་
 ཏུ་འཁྱོལ་བར་བྱས་ཏེ་ཆ་ལག་ཆང་བའི་མ་ལག་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་བྱས་པ་དེ་ནི་
 དེང་རབས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཁྱེད་ཉར་མིས་ཆོད་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་གཙའི་རིང་
 ལུགས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་གཙའི་རིང་ལུགས་གསར་སྤྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་
 པའི་བེད་སྤྱོད་དང་གོང་ཏུ་སྤྱེལ་བ་ཞིག་རེད། “མཆོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་
 དགོངས་པ་གཤམ་ཆེན་ནང་མར་ཁེ་སིའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལྟུང་དང་
 བརྟག་ཐབས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བརྟན་འཐུར་མེད་ཀྱིས་རྒྱན་འཁྱོངས་བྱས་ཡོད་ལ།
 ཏུས་རབས་ཀྱི་སྤྱི་བ་སྤྱོད་དང་ལག་ལེན་གྱི་བྱང་བྱའང་ལྡན་པར་བྱས་ཡོད།

གཞིས་པ། “མཚོན་ཕྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དཀོན་པ་པ་གལ་ཆེན་གྱིས་ཉང་གི་རྩ་འཛིན་མཚོ་
ཁོས་དང་རྩ་འཛིན་དམའ་ཁོས་གཅིག་ལྟར་བྱ་རྒྱ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ་ར་ཆོས་མར་ཁེ་སྲིད་རིང་
ལྷགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་འབད་བརྩམ་དམིགས་འབེན་མཐའ་འཁྱོངས་ཕྱེད་པ་དང་། རྟོན་དངོས་
དང་བརྩམ་ནས་རང་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་གོང་ཁྱེལ་བར་རྒྱལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཆོན་རིག་
དང་མཐུན་པའི་འཐབ་རྒྱལ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་ལག་ལེན་བརྟར་བར་རིགས་པའི་གཞུང་
ལྷགས་ཀྱི་མང་གཞིགས་ར་པ་འདྲོན་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། དངོས་པོའི་རྒྱ་ནོར་ཉ་ཅང་ལུན་
སུམ་ཚོགས་པོ་དང་། མི་དམངས་ཀྱི་བསམ་པའི་འཁྱེར་སོ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ།
སྤྱི་ཁོ་ཆང་མར་རང་མོས་ལུན་ཞིང་སྤོ་ཀྱན་ནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་གྲང་ཁྲན་
རིང་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་མངོན་འགྱུར་བྱ་རྒྱ་ནི་མར་ཁེ་སྲིད་རིང་ལྷགས་ཀྱི་
ཆེས་ཁྲ་བེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལྷགས་བསམ་ཡིན། “མཚོན་ཕྱེད་གསུམ་”ཀྱི་
དཀོན་པ་པ་གལ་ཆེན་ནང་ཁྱེལ་ཁྲན་རིང་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་བསམ་ཆེན་པོ་དང་
ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ལུན་དཀོས་པ་ནན་བཤད་ཕྱེད་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་གྲང་
ཁྲན་རིང་ལྷགས་ནི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་གང་ལེགས་
དང་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱང་བའི་མང་གཞི་ཁོ་ནའི་ཐོག་གཞི་ནས་མངོན་འགྱུར་
ཕྱེད་བྱལ་པ་དང་། གྲང་ཁྲན་རིང་ལྷགས་སུ་མངོན་འགྱུར་བྱ་རྒྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་
དལ་བའི་ཁོ་རྒྱས་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་ཞིག་ཡིན་པས། རང་རྒྱལ་འདི་ཉིད་སྤྱི་ཚོགས་
རིང་ལྷགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དུས་རིམ་དུ་གནས་བཞིན་པ་མ་ཆད་ལུན་རིང་གནས་
སྲིད་པའི་རྟོན་དངོས་འདིར་དམིགས་ཏེ་ད་ལྟའི་དུས་རིམ་གྱི་ཉང་གི་གཞི་རྩའི་རྩ་
འཛིན་མངོན་འགྱུར་ཕྱེད་ཆེད་ཉན་ཏིག་གི་སྤོ་ནས་འབད་བརྩམ་སྟོད་མེད་བྱ་
དཀོས་པ་ནན་བཤད་གྲང་བྱས་ཡོད། རང་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་ཐོག་
མའི་དུས་རིམ་དུ་སྲིད་འཛིན་ཉང་ཡིན་པའི་ར་ཆོའི་ཉང་གི་རྩ་བའི་ལས་འགན་
ནི་ཐོན་སྤྱོད་རྒྱས་ལྷགས་གོང་ཁྱེལ་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཞིང་། གོང་ཁྱེལ་རྒྱ་ནི་ར་
ཆོའི་ཉང་གིས་སྲིད་དབང་སྤྱོད་ཞིང་རྒྱལ་ཁབ་དར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ལས་འགན་
ཆེ་ཤོས་ཡང་དང་པོ་ཡིན། གོང་ཁྱེལ་བ་ནི་དཔལ་འཁྱོར་འཇུགས་རྒྱན་ཉི་

བར་འཛོལ་ཞིང་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྲིད་རིག་གནས་བཅས་མཐུན་འབྲིག་
 རང་ནས་གོང་དུ་སྒེལ་བ་དང་། སྤྱི་པོ་དང་རང་བྱུང་ཁམས་མཐུན་སྦྲུང་དང་
 རྒྱན་མཐུད་རང་གོང་དུ་སྒེལ་བྱུང་བར་སྤུལ་འདེད་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན། གྲུང་གོའི་
 གྲུང་ཁྲན་ཏང་མིས་རྒྱལ་ཁབ་དང་སྤེལ་གཏོང་རྒྱ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་འགན་དང་མི་
 དམངས་རྒྱལ་འབྲུང་བྱ་རྒྱ་དམིགས་འབེན་དུ་བྱས་ཏེ་གྲུང་གོའི་གནས་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་ལམ་གྱི་ཐོག་སྦྲོད་པ་
 དང་། ཏུས་ལྷན་རིང་པོར་འབད་བཅོལ་བྱས་པ་བརྒྱད་རྒྱུ་མི་ཆད་པར་
 དཔལ་འབྱོར་ཐུང་ལས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། དམངས་གཙོ་ཐུང་ལས་
 འབྲས་སྒོ་ཚང་བ། ཚན་རིག་དང་སློབ་གསེལ་ཐུང་ལས་ཡར་ཐོན་བྱུང་བ།
 རིག་གནས་ཐུང་ལས་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཐུང་ལས་མཐུན་འབྲིག་
 བྱུང་བ། མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་ཐུང་ལས་སྤྱན་སྤུམ་པ་བཅས་ཡོང་བར་
 བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་པོ་སྒོ་ལྷན་ནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་རྒྱལ་ཆད་མེད་པར་
 སྤུལ་འདེད་གཏོང་བ། རྒྱུ་མི་ཆད་པར་ཏང་གི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་
 འབེན་ཚོགས་སུ་མཐུན་སྦྲུང་བཅས་བྱ་དགོས། སྤྱགས་བསམ་ཆེན་པོ་བརྟེན་
 བས་མིག་མཐུན་ཁོ་ནར་བསམས་ན་ཁ་ཚུགས་ནོར་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀ་
 དངོས་དང་ཁ་བལ་ནས་སྤྱགས་བསམ་ཆེན་པོ་སྟོང་བཤད་བྱས་ན་དོན་དངོས་
 དང་ཁ་བལ་ངེས་རེད། “མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་གྱིས་
 མར་ཁེ་མིའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱགས་བསམ་གསལ་པོར་མཐའ་
 འབྱོར་བྱས་ཡོད་ལ། ཏུས་མཚུངས་སུ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འབད་བཅོལ་
 བྱེད་རིང་དུ་གྲུང་ཁྲན་ཏང་མིའི་སྤྱགས་བསམ་ཆེན་པོ་དང་མཐར་ཐུག་གི་
 དམིགས་འབེན་མངོན་འབྱུང་བྱེད་པའི་ཚོགས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་འོ་རང་མཐུན་དུ་སྦྲོད་
 བར་འབྲལ་མའི་ཐབས་ལམ་གསལ་པོར་བརྟན་ཡོད།

གསུམ་པ། “མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་གྱིས་འབྱོར་མེད་གལ་རིམ་གྱི་
 སྲིད་ཏང་གི་ངེས་པར་དུ་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་རྩ་བ་འབྱུགས་དགོས་པའི་སྐོར་གྱི་མར་ཁེ་མིའི་རིང་

ལྷགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལངས་ཚུགས་མཐའ་འཁྱོངས་དང་། མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་ནང་
 རན་བཅུད་ཆ་བརྒྱ་ལེན་ཤིང་པར་མཐོང་ཆེན་བྱས་ཏེ་ར་ཆོས་མར་ཁེ་སིའི་རིང་ལྷགས་ཀྱི་མང་ཚོགས་
 ཀྱི་ལྷ་བ་མཐའ་འཁྱོངས་དང་རྒྱན་མི་བཅད་པར་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་དམངས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཁེ་ཕན་མངོན་
 འཐུར་ཤིང་པར་རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཐད་ཀྱི་ཁྱད་བྱགས་ར་བ་བརྟན་ཡོད། མར་ཁེ་སིའི་
 རིང་ལྷགས་ཀྱི་སྲིད་ཏང་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་དང་འབད་འཐབ་ཤིང་པ་
 ཐམས་ཅད་ནི་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་དམངས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཁེ་ཕན་མངོན་འཐུར་བྱ་རྒྱ་
 རྟོན་གཞེར་བྱ་དགོས་པ་དེ་ནི་མར་ཁེ་སིའི་རིང་ལྷགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལངས་ཚུགས་
 ཏེ་ཅང་མངོན་གསལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། “མཆོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་
 གལ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་གོའི་ཀྱང་ཁྲབ་ཏང་ནི་ཀྱང་གོའི་བཟོ་བའི་གལ་རིམ་གྱི་གདོང་
 ལེན་ཏུ་ཁག་ཡིན་པ་དང་། ཏུས་མཚུངས་སུ་ཀྱང་གོའི་མི་དམངས་དང་ཀྱང་ཏུ་
 མི་རིགས་ཀྱི་གདོང་ལེན་ཏུ་ཁག་ཡིན་ཞིང་། ཀྱང་གོའི་ཁྲད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་
 ཚོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་བྱ་གཞག་གི་འགོ་བྱིད་སྟོན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་ནན་བཤད་བྱས་
 ཡོད། ཀྱང་གོའི་ཁྲད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་འཇུགས་སྒྲུབ་ཤིང་
 པའི་རྩ་བའི་དམིགས་ལྷལ་ནི་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་དམངས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཁེ་ཕན་
 མངོན་འཐུར་དང་། སྤང་སྤྱོད་། གོང་སྤེལ་བཅས་ལེགས་པར་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པ་
 དང་། ཏང་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་དང་། ལམ་ཚུགས། རྩ་འཛིན་།
 བྱེད་སྟོན་། སྲིད་ཁྲུས། ལས་དོན་བཅས་ནི་ངེས་པར་ཏུ་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་
 དམངས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཁེ་ཕན་དང་མཐུན་མིན་གྱི་ཞིབ་ཏུར་ཆད་གཞི་མཐོ་ཤོས་སུ་
 འཛིན་དགོས། ངེས་པར་ཏུ་ལག་ལེན་ཞང་དང་པོ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་མཐའ་
 འཁྱོངས་བྱས་ནས་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་དམངས་ཀྱི་ལག་ལེན་དེ་རིགས་པའི་གཞུང་
 ལྷགས་གསར་གཏོད་ཤིང་པའི་འཐུང་ཁྲངས་བྱ་རྒྱ་དང་། ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་
 དམངས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཁེ་ཕན་མངོན་འཐུར་བྱ་རྒྱ་དེ་རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་
 གསར་གཏོད་ཤིང་པའི་དམིགས་ལྷལ་ཏུ་འཛིན་དགོས། རིགས་པའི་གཞུང་
 ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བ་གལ་ཆེན་དེ་དག་ང་ཚོའི་ཏང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་གནས་དང་སྲིད་

འཇིན་ཆ་ཀྱིན་གོང་འཕེལ་དང་འབྱུར་སྡོག་བྱུང་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་དང་།
རང་ཀྱལ་མི་དམངས་ཀྱི་ཁི་ཕན་དང་ཁྲིའ་བྱ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བརྒྱུ་ཚུལ་གོང་འཕེལ་
དང་འབྱུར་སྡོག་བྱུང་ཚུལ་དང་མཐུན་པས། ཏུས་རབས་ཀྱི་ཆ་ཀྱིན་གསར་
པའི་འོག་ར་ཆོས་མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཡངས་སྤྱོད་གསར་མཐའ་
འཁྱོངས་སྐར་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་པར་སྒོ་ཀྱན་ནས་ཁྲིའ་བྱ་བཏོན་ཡོད།

བཞི་པ། “མཆོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གཤམ་ཆེན་གྱིས་མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་
ཏུས་བརྒྱན་མདུན་སྒྲོན་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་པ་དང་
མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གསར་གཏོད་བྱེད་པའི་སྒོ་སྐབས་ཉ་ཅང་ཆེ་བ་
མཆོན་བས། ར་ཆོས་མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་བའི་རིགས་པ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་
པ་དང་ལག་ལེན་བྱེད་ཀྱི་བས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གསར་གཏོད་གོང་ཏུ་སྒྲེལ་
བར་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཐོང་བྱ་གསར་པ་བྱེ་ཡོད། བྱ་བ་གང་བརྒྱབ་དོན་
དངོས་ལ་གཞིགས་པ་དང་། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དོན་དངོས་དང་བྱུང་
ཏུ་སྒྲེལ་བ། དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་བྱེད་པ་བཅས་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་
ནས་ལག་ལེན་ནང་བདེན་དོན་ཞིབ་བཤེར་དང་གོང་ཏུ་སྒྲེལ་རྒྱ་ནི་མར་ཁེ་སེའི་
རིང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཉ་ཅང་གཤམ་ཆེན་ཞིག་རེད།
ཏུས་བརྒྱན་མདུན་སྒྲོན་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་དེ་ནི་ལོ་རྒྱུ་
150 ལྷག་ཙམ་རིང་ལ་མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལུགས་ཀྱིས་སྒོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་
དབྱུར་མཆོ་རྒྱས་པ་བཞིན་ཀྱི་སྤྱོད་སྐབས་རྒྱན་འཁྱོངས་བྱེད་བྱུང་པའི་འགག་ཙ་
གནས་ས་རེད། “མཆོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གཤམ་ཆེན་གྱིས་ལག་ལེན་
བརྒྱར་བར་རྫོགས་མཐའ་མེད་ལ། གསར་གཏོད་བྱེད་པར་ཡང་རྫོགས་མཐའ་
མེད་ཅིང་། ཉང་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལས་དོན་ཡོད་ཆད་ཆང་
མར་ཏུས་རབས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མཆོན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་ཁོང་ཏུ་
རྒྱུད་པ། གསར་གཏོད་རང་བཞིན་ལྡན་པ་བཅས་བྱ་དགོས་ཞེས་ནན་བཤད་
བྱས་ཡོད། “མཆོན་བྱེད་གསུམ་”ཀྱི་དགོངས་པ་གཤམ་ཆེན་གྱིས་གསར་གཏོད་